

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR !

İlham Əliyev

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 025 (6225) 10 fevral 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Ərdoğan: "Azərbaycanın özü qərar verib Qarabağı geri aldı"

Bax 7

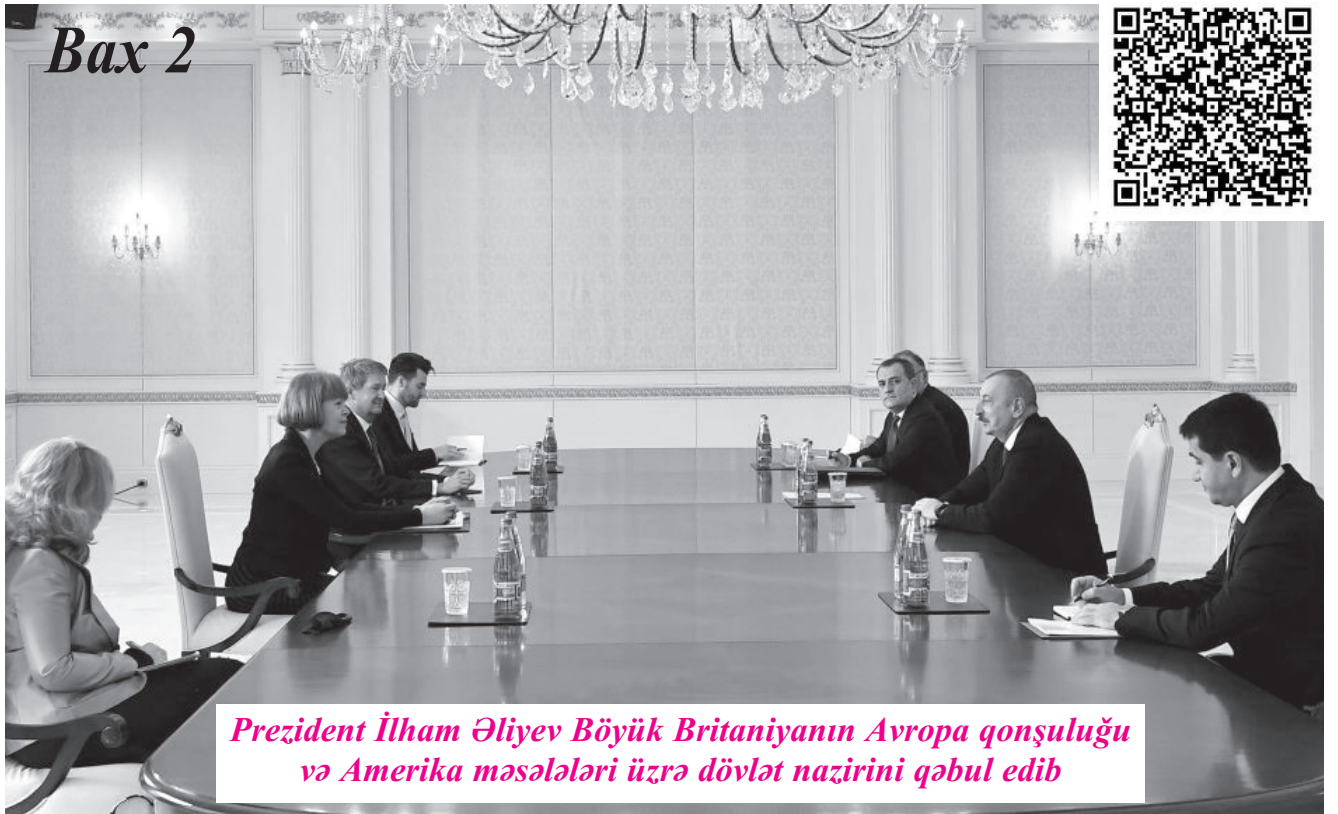
Otuz ildir ki, Azərbaycan torpağı Qarabağı işğal altında tutdunuz. O torpaqlar azərbaycanlı qardaşlarımızdır. Azərbaycanın özü qərar verib Qarabağı geri aldı və biz də əlimizdən gələn dəstəyi verdik. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Prezident...

Güclü və bəgimsiz Türkiyə'nin yerini sadəcə dünyada deyil, ulyayda da bəhkim edəcəyik. İkinci və milli yüksək qüvvədəki yer qüvvəm uydumuz İmce'nin entegrasyon işlemleri tamamlandı, testləri sürüyor. Uzaq bir vətəndaşımızı gündərməyi, turisti gətirənlər, gələcək nesillərə yol göstərəcək bir bilim misyonu olaraq təsərlənir.

"Enerji sahəsində əməkdaşlıq bizim tərəfdaşlığımızın mühüm hissəsidir"

Bax 2

Prezident İlham Əliyev Böyük Britaniyanın Avropa qonşuluğu və Amerika məsələləri üzrə dövlət nazirini qəbul edib

Nəqşicahan - Azərbaycanın Şərqi açılan qapısı

Bax 5

Tarixi İpək Yolu-nun üzərində yerləşən, xalqımıza məxsus milli-mənavi, zəngin təbii sərvətləri ilə məşhur olan, ilk yaşayış məskənlərindən sayılan Naxçıvan tarixi şəxsiyyətləri, elm xadimləri, sənətkarları ilə də tanınır. Bu torpağın yetirməsi, dünya siyasətçiləri arasında müdrikliyi, uzaqqörənliyi ilə...

Erməni əsgəri Bakıdan "qaçırmaq" istəyən şəxs həbs edildi

Dağlıq Qarabağdakı döyüş əməliyyatları zamanı itkin düşən S.X. adlı əsgərin atasından rüşvət alan dələduz saxlanılıb. SİA xəbər verir ki, əsgərin atasından 1000 dollar alan A.A. adlı fırıldaqçı Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidməti...

Bax 13

Xankəndidə baş verən təxribatlara susaq, yoxsa?..

Artıq kifayət qədər bəllidir ki, ikinci Qarabağ savaşında - Vətən müharibəsində əldə edilən qələbəmizin ardınca imzalanmış üçtərəfli bəyanatın bir sıra müddəalarına əməl olunmur və bəyanatın müddəalarını pozan da, məhz erməni tərəfidir, bu məsələ ətrafında kifayət...

Bax 10

Rusiyaya pomidor və alma ixracının bərpası yerli bazarda qiymətlərə necə təsir edir?

Bax 7

Azərbaycandan Rusiyaya ixrac olunan pomidor və alma məhsullarına tətbiq edilən məhdudiyətlərin tamamilə aradan qaldırılması istiqamətində AQTƏ və aidiyyəti qurumlarla birgə müvafiq tədbirlərin davam etdirilməsi yerli bazara da öz təsirini göstərməkdədir. "İki sahil" Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymət məlumat bazasına istinadən xəbər verir ki, əsasən pomidorun qiymətində...

Serbiya Azərbaycan ilə strateji tərəfdaşlıqdan qürur duyur

Bax 4

190 manat birdəfəlik yardım nə zaman verilir?

Bax 3

Daha üç həkim Maradonanın ölümünə görə istintaqa cəlb olundu

Bax 16

“Enerji sahəsində əməkdaşlıq bizim tərəfdaşlığımızın mühüm hissəsidir”

Prezident İlham Əliyev Böyük Britaniyanın Avropa qonşuluğu və Amerika məsələləri üzrə dövlət nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 9-da Böyük Britaniyanın Avropa qonşuluğu və Amerika məsələləri üzrə dövlət naziri xanım Vendi Mortonu qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Böyük Britaniyanın dövlət nazirini salamlayan Prezident İlham Əliyev dedi:

-Sizi Azərbaycanda görməyə çox şadam. Əminəm ki, səfəriniz yaxşı nəticələrlə çox uğurlu olacaq. Bu, bir daha ölkələrimiz arasında güclü tərəfdaşlıq münasibətlərini və əlbəttə ki, əməkdaşlığımızı davam etdirmək üçün gələcək planlarımızı əks etdirir. Çox yaxşı siyasi təmaslarımız, çox fəal siyasi dialoqumuz var. Sizin Azərbaycana səfəriniz bunu bir daha nümayiş etdirir.

Əlbəttə ki, enerji sahəsində əməkdaşlıq bizim tərəfdaşlığımızın mühüm hissəsidir. Biz böyük layihə olan Cənub Qaz Dəhlizini tamamlamağa çox şadiq. Bilirsiniz ki, BP bizim strateji tərəfdaşımızdır. Bu şirkət Azər-

cəmleşdirəcəyimiz əsas sahə Azərbaycanın qeyri-enerji sektorunun inkişafı olacaq.

Görüşümüzdən əvvəl mən bəzi məlumatlara nəzər saldım və gördüm ki, demək olar 600 Britaniya şirkəti Azərbaycanda qeydiyyatdan keçib. Bu, həqiqətən də iqtisadi tərəfdaşlığımızın şaxələndirilməsinin yaxşı göstəricisidir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə yenidənqurma üçün böyük potensialımız var. Biz artıq Britaniya şirkətləri ilə təmaslara başlamışıq. Onlardan biri işğaldan azad edilmiş ərazilərdə şəhərsalmaya, infrastrukturun inkişaf etdirilməsinə cəlb olunub və mən ümid edirəm ki, onların sayı daha çox olacaq, çünki orada çox işlər görülməlidir. Hər şey dağılıb. Bərpa olunan enerji sahəsində böyük potensial var. Mən Britaniya şirkətlərinin bu məsələlərdə işləməyə maraqlı göstərdiklərini bilirəm. Çox yaxşı günəş, külək, su potensialı var. Beləliklə, biz artıq işğaldan azad edilmiş ərazilərdə gələcəyimizi planlaşdırırıq. Mən artıq bu əraziləri “yaşıl zona” ərazisi elan etmişəm. Biz insanların tələbatını ödəmək üçün külək, günəş və sudan əldə olunan enerjiden istifadə edəcəyik. Biz artıq elektrik enerjisi ixracatçısına çevrilmişik. Bu səbəbdən də bunun üçün potensial həqiqətən də çox yüksəkdir. Sözsüz ki, ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq üçün bir çox başqa sahələr böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bir daha ölkəmizə xoş gəlmisiniz.

Böyük Britaniyanın dövlət naziri Vendi Morton:

-İkitərəfli münasibətlərimizə gəldikdə, biz bir çox sahələrdə əməkdaşlıq edirik. Əminəm ki, gələcəkdə bu əməkdaşlıq daha da genişləndirəcək. Mən dünən səfərimiz tərəfindən təşkil olunmuş proqram sayəsində Azərbaycan mədəniyyəti ilə tanış oldum.

x x x

Görüşdə postmünaqişə vəziyyəti, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə “yaşıl enerji” konsepsiyasının tətbiqi, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı, gender bərabərliyi, energetika, o cümlədən bərpa olunan enerji sahəsində əməkdaşlıq məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı. Sonda xatirə şəkilləri çəkdirildi.

baycanda həyata keçirilən əsas layihələrdə lap əvvəldən investor qismində iştirak edib. “Əsrin müqaviləsi”nin vaxtının uzadılmasından sonra bizim əməkdaşlığımız bir çox

onilliklər ərzində davam edəcəkdir. Azərbaycanda qaz hasilatı ilə bağlı yeni hadisələri və keçən ilin dekabrında tamamlanmış infrastrukturunu nəzərə alaraq bizim qarşımız-

da indi yeni imkanlar var. BP tərəfindən istismar olunan yataqlarda yeni mənbələrin kəşf ediləcəyinə ümid edirik. Bunun üçün bizim yaxşı perspektivlərimiz var. Bu, bizim ikitərəfli əlaqələrimizin, həmçinin digər ölkələrlə olan əməkdaşlığımızın mühüm hissəsidir. Biz region ölkələri, Avropa İttifaqı arasında çox nadir əməkdaşlıq formatını yaratmışıq və buna Birləşmiş Krallıq və Amerika Birləşmiş Ştatlarının hökumətləri tərəfindən güclü dəstək göstərilir. Yeri gəlmişkən, iki gündən sonra Cənub Qaz Dəhlizinin Məşvərət Şurasının yeddinci iclası keçiriləcək. Bu iclasda biz nailiyyətləri nəzərdən keçirəcəyik və gələcək əməkdaşlığa ümid bəsləyəcəyik. Əlbəttə ki, Birləşmiş Krallıqdan Azərbaycana qoyulan investisiyalar bizə ölkəni müasirləşdirməyə çox kömək edib. Bu investisiyalar əsasən enerji sektoruna yatırılmışdır - demək olar ki, 30 milyard dollardır. Bu, bizə iqtisadiyyatı şaxələndirmək üçün neft-qaz satışından əldə olunmuş gəlirlərdən müvafiq şəkildə istifadə etmək imkanını vermişdir. Ona görə də mən əminəm ki, qarşıdakı illərdə bizim diqqətimizi

Fransada “Musulman-senfrance” portalında Fransa Milli Elmi Tədqiqatlar Mərkəzinin (CNRS) İslamsünas alimi, Paris Tədqiqatlar Ali Məktəbinin doktoru, bir çox beynəlxalq tədqiqat qruplarının üzvü Karim İfrakin “İslam və müasirlik: Azərbaycan ilk nümunə” sərəlövhəli məqaləsi dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Qafqazın mirvarisi olan Azərbaycanda dünyəvilik və tolerantlıqdan, eləcə də ölkəmizdə qadınlara səsvermə hüququ verilməsindən bəhs olunur. Bildirilir ki, ölkəmizdə müsəlman dünyasında son dərəcə nadir fenomeni izah etməyə imkan verən tendensiya var. Belə ki, təriqətlər arasında hər hansı gərginlik yaşanmır. Bunun sirri isə dünyəviliklə yüksək səviyyədə dəstəklənməsidir. Çoxmillətli, çoxmədəniyyətli və çoxkonfessiyalı ölkə olan Azərbaycan bütün dünyada mədəni və dini tolerantlığı ilə seçilir. Konstitusiyasının 18-ci maddəsinə əsasən, din dövlətdən ayrılır və bu, Azərbaycan dünyəvilikinin

Fransa portalında “İslam və müasirlik: Azərbaycan ilk nümunə” sərəlövhəli məqalə dərc olunub

Les arts et la culture, conjugués au potentiel touristique de ce pays pluriculturel, ont fait de l'Azerbaïdjan, et ce du temps de l'Union soviétique déjà, un des pays socialistes les plus visités en matière de tourisme. Une tendance qui n'a pas faibli jusqu'à présent. Grâce à ses nombreux villages-vacances nichés au cœur des somptueux paysages de plaine et de montagne, cette « Terre de feu » a accueilli, en 2019, quelque 3,17 millions de visiteurs venus du monde entier. Une fréquentation en hausse de plus de 11 % par rapport à l'année 2018. Et si l'Azerbaïdjan rencontre une demande touristique de plus en plus forte, c'est justement par ce qu'il ne cesse de déployer des efforts considérables en terme de dialogue et d'ouverture sur le monde. C'est le cas notamment du « Processus de Bakou », un événement unique qui réunit, dans la perspective de renforcer le dialogue interculturel, l'Organisation de la Coopération Islamique et les États membres du Conseil de l'Europe. Et en collaboration à cette manifestation internationale, le Forum mondial sur le dialogue interculturel, au programme sous les deux ans, a été reconnu par des résolutions de l'Assemblée générale des Nations Unies comme une plate-forme mondiale clé pour la promotion du dialogue interculturel. Un beau palmarès que l'Azerbaïdjan s'attache à étoffer en prenant le soin d'accueillir, notamment, le VIe Forum mondial de l'Alliance des civilisations des Nations Unies.

UNE NATION PIONNIÈRE DU DROIT DES FEMMES

Sur le plan des droits des femmes, l'Azerbaïdjan fait également office de leader. Les élections de 2020, qui ont accordé dans bien des cas l'avantage aux femmes, d'ailleurs très investies, laissent présager qu'il y aura de plus en plus de femmes dans la vie politique. Une avancée qui confirme l'importance accordée à la scolarisation des adolescentes (94,54% selon les statistiques de l'Unesco) et qui fait de l'Azerbaïdjan, par ricochet, un des pays où le pourcentage des femmes chercheuses est parmi les plus élevés au monde. Rien d'étonnant eu égard à l'histoire de ce pays en termes de droits fondamentaux des femmes. Dans l'esprit de cet État progressiste, l'éducation a toujours été synonyme d'émancipation. C'est pourquoi, à l'aube du XXe siècle déjà, Bakou avait ouvert, en 1901, les portes de sa première école musulmane pour filles et accordé, en 1902, à la Société de défense

ISLAM ET MODERNITÉ : L'AZERBAÏDJAN, L'EXEMPLE PIONNIER

Bakou. Photo de Maya Roghina

Karim İFRAK

Docteur de l'École Pratique des Hautes Études (EPHE), Karim İFRAK est islamologue. Chercheur au CNRS, il est spécialiste de l'histoire des Textes et des idéologies contemporaines. Constaté à son actif plusieurs contributions écrites, il est l'auteur de « *Paix et réformes islamiques ?* », « *Quelques clés de lecture* », « *Le Bouquet de Paris 2017 - Liberté, Égalité, Fraternité : valeurs spirituelles, valeurs républicaines* », préfacé par le Premier Ministre M. Édouard Philippe, (Olivier, Lyon, 2018) - « *Un Ashour, sa vie, son œuvre et sa pensée* », aux éditions de l'INA, 2020.

UNE TERRE PIONNIÈRE

Établi aux limites des trois anciens empires, russe, ottoman et sassanide, l'Azerbaïdjan (10 M) fait partie des six ex-républiques soviétiques musulmanes : l'Ouzbékistan (32 M), le Tadjikistan (8,5 M), le Turkménistan (5,5 M), le Kazakhstan (18,6 M) et le Kirghizistan (6 M). Situé à mi-chemin entre l'Europe et l'Asie centrale, ce vieux pays du Caucase, à la base simple port de commerce et de transit qui la mer Caspienne, allait vite devenir, au lendemain de la révolution industrielle (« XIXe »), le cœur d'une intense activité économique ouverte sur l'international. Un peu plus tard, portée par l'idéal révolutionnaire de l'État-naïon, cette « Terre de feu », se voulant résolument progressiste, prôna, au lendemain de son indépendance (1918) la liberté de conscience en instituant la laïcité et l'égalité des chances en instaurant un régime parlementaire. Sans ambages, l'article 4, de sa déclaration d'indépendance reconnaissait : « les droits civils et politiques à tous les citoyens d'Azerbaïdjan, sans distinction de nationalité, de religion, de position sociale et de sexe ». Une reconnaissance qui accorda très tôt le droit de vote aux femmes, faisant de la République Démocratique de l'Azerbaïdjan un pays pionnier en la matière, longtemps avant le Royaume-Uni (1928), le Canada (1940), la France (1944), l'Italie (1946), la Belgique (1948) la Grèce (1952), les USA (1965), la Suisse (1971), etc. Dans le monde

cismine ve ruhunu formalaşdırır. Ölkədə bütün etiqadlar və inanclar qanun qarşısında bərabərdir. Azərbaycan dünyanın ən müərəqqi və dünyəvi İslam ölkəsidir.

Məqalədə Azərbaycanda mədəniyyətə, incəsənətə mühüm yer verildiyi qeyd edilir. Diqqətə çatdırılır ki, ölkəyə turist axınının əsas səbəblərindən biri onun dialoq və dünyaya açıq olmasıdır. Həmçinin İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və Avropa Şurasına üzv ölkələri bir araya gətirən “Bakı Prosesi” mədəniyyətlərarası dialoqa verilən önəmdir.

Vurgulanır ki, iki ildən bir keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu BMT Baş Assambleyasının qətnamələri ilə müəyyənləşdirilən mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqi üçün əsas qlobal platforma kimi qəbul edilir. Bakı BMT-nin Simvolyasiyalar Alyansının VII Qlobal Forumuna uğurla ev sahibliyi edib.

Qarabağda nasist caniyə heykəl qoyulub, rus kilsələri dağıdılıb

“Komsomolskaya Pravda” qəzetində Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının Xarici KİV və QHT-lərə iş sektorunun müdiri Fuad Axundovun “Qarabağda nasist caniyə heykəl qoyulub, rus kilsələri dağıdılıb. Cinayətləri gizlətmək mümkün olmayacaq” sərəlvhəli məqaləsi dərc edilmişdir. AZƏRTAC həmin məqaləni təqdim edir.

X X X

Riyakarlıq. “Qarabağın rus icmasının rəhbəri müharibədən sonrakı həyatı təsvir edib” sərəlvhəli iddialı məqaləni lap dəqiq səciyyələndirmək üçün ən münasib söz bu olardı. Heç kəs üçün sirr deyil ki, “yerli hakimiyət orqanları” belə görüşləri və belə məqalələri çox vaxt öz məqsəd və “məramlarını” təbliğ etmək məqsədilə təşkil edirlər.

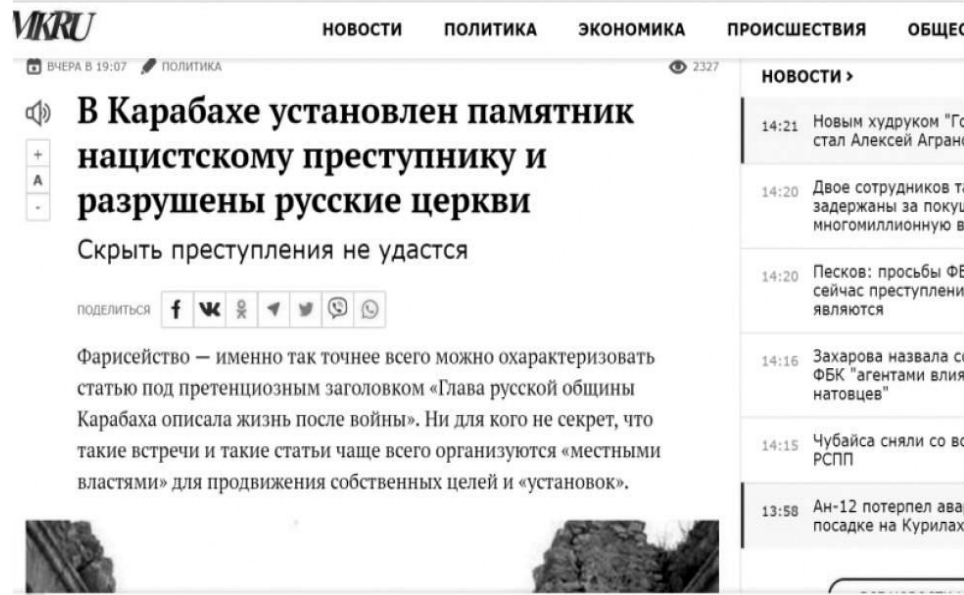
“Moskovski komsomolets” qəzetinin müxbirinin müsaibisi Qalina Somova özünü “Dağlıq Qarabağın rus icmasının rəhbəri” kimi təqdim edərək, Moskvanın nüfuzlu nəşrində oxunması kimlərsə xoşuna gələcək sözlər demək qərarına gəlib, lakin öz sözlərinin həqiqətə nə dərəcədə uyğun olması, daha dəqiq desək, öz sözlərinin həqiqətdən nə qədər uzaq olması onu o qədər də narahat etməyib.

“Yerli rusların pravoslav kilsəsi yoxdur”, - deyərək gileylənən Q.Somova daha sonra əlavə edir: “Yeri gəlmişkən, burada bizim öz rus kilsəmiz də olmalı idi, lakin hələlik arzularımız çin olmayıb. 2010-cu ildə kilsə tikilməsi nəzərdə tutulan yerdə gələcək kilsənin təməli qoyuldu və oraya xaç suyu çəkildi. Amma hələlik yalnız rusiyalı sülhməramlıların keşişi Boris ataya ümid edirik”.

Bir qədər izahat verək. Xatırladıq: Lap yaxın vaxtlarda Qarabağda, Xocavənd şəhərində (ermənilər buranı Martuni adlandırırdı) nasist, Hitlerin əlaltısı Qaregin Njdenin heykəlinin açılışı olub. Bu həmin Njdedir ki, hitlerçilərin Holokost qurbanlarından qərettdikləri sərəvətlərin, əsasən qızılın “reallaşdırılmasına” kömək edirdi. Fürerə xidmət etdiyinə görə, sovet məhkəməsinin hökmü ilə 25 il həbs cəzasına məhkum edilmişdi. İndi həmin subyektdə heykəllər qoyurlar. Özü də guya Hitlerə xidmət etdiyinə görə yox, “yalnız” azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmələr apardığına görə. Bugünkü Ermənistan eyni siyasəti təkrar edir.

Bir məqamı qeyd etmək xoş olmasa da, xatırlatmalıyam: “Bir neçə il bundan əvvəl Rusiya incəsənət “ulduzlarının” iştirakı ilə hətta Njdenin bioqrafiyasından bəhs edilən film də çəkilib. Əlbəttə, həmin filmdə Njdenin Hitlerə xidmət etməsi barədə bir kəlmə də deyilmir, amma bir ibrətamiz epizod var: Njdeyə Zəngəzurda neçə “türk kəndi” qalması barədə məlumat verirlər, sonra o, deyir: “Biz bu kəndləri azad edəcəyik!” Amma məlum olur ki, Njde həmin kəndləri dinc yerli əhalidən “azad etməyə” hazırlaşmış. Sonra müasir Ermənistan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı Azərbaycan rayonlarını işğal edir, orada erməni əhali ümumiyyətlə yox dərəcəsində olub, sonra isə bu torpaqları “azad edilmiş ərazilər” adlandırırlar. Sevin-dirici haldır ki, indi artıq Ermənistanın özündə politoloqlar soruşurlar: “Biz bu torpaqları kimdən azad etmişik?”

Düşünmək olardı ki, bu kəndlər yağı düşmən tərəfindən zəbt edilmiş, “xilaskar qəhrəman” Njde isə onları azad etməyə çalışır. Amma yox, əslində, söhbət dinc Azərbaycan kəndlərindən gedir və bu kəndlərin sakinlərinin bütün “təqsiri” onların erməni olmaması, onların torpağında Njdenin “Dağlıq Ermənistan” yaratmaq niyyətinə düşməsidir. Bu müharibə canisinə artıq Yerevanın mərkəzində heykəl qoyulub. Rusiyada da ona xatirə lövhəsi qoymağa cəhd

göstərilib, lakin Rusiyanın hakimiyət orqanları buna imkan verməyiblər. Fikir verin, bu murdar “monument” üçün vəsait tapılıb, amma pravoslav məbədi üçün tapılmayıb. Şuşada “Qarabağ parlamenti” binası üçün də pul tapılıb, təkcə pravoslav məbədi üçün tapılmayıb.

Bir məsələni də xatırladaq. Dağlıq Qarabağ ermənilər tərəfindən işğal edilənə qədər orada pravoslav məbədləri vardı, lakin erməni işğalı dövründə bu məbədlərin başına nələr gətirilməsi maraqlı məsələdir.

Qarabağın tarixi paytaxtı Şuşa şəhərində hələ XIX əsrdə Müqəddəs vətif İohan rus pravoslav kilsəsi tikilib. Şuşada bu şəhərin yerli sakinləri - azərbaycanlılar yaşadığı illərdə bu kilsə salamat mövcud olub: Rusiya imperiyası dövründə də, müstəqil Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti illərində də, sovet Azərbaycanında da, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi elan ediləndən sonra 1991-1992-ci illərdə, Şuşa şəhəri işğal olunana qədər belə qədər.

Bəs yeni peyda olmuş erməni “sahiblər” bu kilsə ilə necə rəftar ediblər? Onlar pravoslav məbədinin günbəzini söküb, kilsəni erməni üslubunda təmir edərək, onu erməni məbədi elan ediblər. Lakin Somovanın müsahibəsində bu barədə birçə kəlmə də deyilmir. Somova yalnız Şuşada və Hadrutda rus qəbiristanlığının hansı vəziyyətdə qalmasına görə narahatlığını bildirir.

Xanım Somovanı əmin edə bilirik: Azərbaycan sivil ölkədir. Biz tarixi abidələrlə, xüsusən qəbiristanlıqdakı məzarlarla “döyüşmək” niyyətində deyilik. Erməni qəbirliyi ilə bağlı insident məsələsinə gəldikdə isə artıq neçənci dəfə xatırladıq: Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu bu hadisə ilə əlaqədar təhqiqat aparır, həmin kadrlarda görünən hərbi qulluqçular həbs edilib. Maraqlıdır, Ermənistanda heç olmasa bir dənə buna oxşar presedent varmı? Hərbi cinayətlərə görə, dağıdılmış və qəret edilmiş muzeylərə, sözün hərfi mənasında, donuz saxlanan yerə çevrilmiş məscidlərə görə Ermənistan vətəndaşlarından kimisə cəzalandırıblarmı?

Hadrut və onun ətraf bölgələri barədə ayrıca söhbət açmaq lazımdır. Burada, daha dəqiq desək, Hadrutun özündə yox, onun yaxınlığındakı Kuropatkinə kəndində rus pravoslav kilsəsi vardı. Görün, indi həmin kilsə nə vəziyyətdədir. Yox, bunlar müharibənin izləri deyil - erməni işğalçılar bu kilsəni sadəcə dağıdıblar.

Üstəlik, kilsənin divarlarında birmənalı qrafitti qalır. Erməni işğalı ilə birlikdə xoşagəlməz siyasi texnologiyalar da Qarabağda “ixrac olunub”. “Sputnik Armenii” həmin siyasi texnologiyalar barəsində yazıb: “Doxsanıncı illərin əvvəlində İsaakyan küçəsindəki 38 nömrəli evin divarından “Rus

çiləri dərhal döyüş növbəsindən çıxarmaq, gümrüdəki hərbi bazanı oradan yığıdırmaq lazımdır”. O vaxt düşündürlər ki, bir qədər hay-küy salıb sonra sakitləşəcəklər”.

Hitlerin əlaltısı Njdeyə pərəstiş də “ixrac edilmiş”, ermənilərin nəzarətində olan ərazilərdə “etnik təmizləmə” aparılıb, tarixi abidələr məhv edilib. Dünya Yerevanın təmsalında bütün bunları görüb, oradakı bütün tarixi tikililər, o cümlədən İrəvan qalası, məscidlər, Xan sarayı buldozerlə kü-rünüb... İndi eyni əməllər Qarabağda təkrarlanıb. Oradakı məscidlər və teatrlar, muzeylər və məktəblər, yaşayış evləri, hətta qəbiristanlıqlar da vəhşicəsinə dağıdılıb.

Bu cinayətlərin “müəllifləri” cəzasız qalacaqlarına əmin idilər. Onlar şübhə etmirdilər ki, dağıdılmış kilsələrin taleyindən heç kəs xəbər tutmayacaq. Buna görə də özlərini Rusiyanın böyük dostları kimi təqdim etmək üçün dərindən-qabıqdan çıxırdılar. Lakin indi bu torpaqlar Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad ediləndən sonra çoxları üçün narahatlıq doğuran bir sıra detallar və təfsilatlar üzə çıxır. Üstəlik, indi jurnalistlərin böyük bir qrupu işğaldan azad edilmiş torpaqlara yola düşüb. Erməni millətçilər isə onları qabaqlamağa çalışırlar.

Lakin, necə deyirlər, faktlar inadkar şeydir. Heç bir riyakarlıqla onları ört-basdır etmək mümkün deyil.

Ceyhun Bayramov ilə ABŞ Dövlət Katibinin köməkçisi Filip Riker arasında telefon danışığı olub

Fevralın 8-də xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə ABŞ-ın Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə dövlət katibinin köməkçisi vəzifəsini icra edən Filip Riker arasında telefon danışığı baş tutub. Xarici İşlər Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tərəflər bölgədə mövcud olan cari vəziyyəti, o cümlədən 10 noyabr 2020-ci il və 11 yanvar 2021-ci il tarixli üçtərəfli bəyanatların icrası ilə bağlı məsələləri müzakirə ediblər.

Telefon danışığı zamanı, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

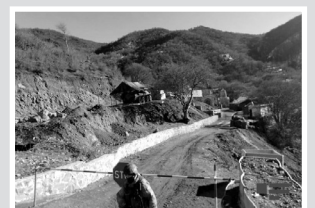
190 manat birdəfəlik yardım nə zaman verilir?

“Koronavirusla mübarizə zəmnində 190 manat birdəfəlik yardımların verilməsində Dövlət Məşğulluq Xidməti icraedici orqandır. Bununla bağlı qərar Nazirlər Kabineti tərəfindən verilir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Nazirlik yanında Dövlət Məşğulluq Agentliyinin mətbuat katibi Əsmər Nəcməddinqızı deyib. Ə. Nəcməddinqızı vurğulayıb ki, ona görə də yanvar ayı üçün 190 manat birdəfəlik yardım verilməyəcək və ya verilməyəcəyi barədə bizdə bir məlumat yoxdur.

Aysel Məmmədova

Azərbaycan əsgəri ermənilərin Xudavəngə daxil olmasına icazə vermədi!

Fevralın 7-də bir qrup Qarabağ erməni rusiyalı sülhməramlılarının müşayiəti ilə Kəlbəcər ərazisində yerləşən qədim Alban kilsəsi - Xudavəngin ərazisinə daxil olmaq istəsələr də, Azərbaycan hərbiçiləri onları monastırın ərazisinə daxil olmalarına icazə verməyiblər. SİA xəbər verir ki, bunu quldur rejimin nəzarəti altında dərc edilən “Azat Artsax” qəzeti yazıb. Qeyd olunur ki, azərbaycanlı hərbiçilər qadağanı səfərin onlarla razılaşdırılmadığı üçün tətbiq edildiyini qarşı tərəfə bildiriblər. “Ziyarətçilər geriye “stepanakerta” dönməyə məcbur qalıblar”, deyərək separatçıların qəzetləri yazıb.

Rövşən RƏSULOVA

Böyük Britaniyanın dövlət naziri Vendi Morton Heydər Əliyev Mərkəzində olub

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycanın tarixini və mədəniyyətini əks etdirən bu sərgidə ölkəmizin tükənməz təbii sərvətləri, çoxəsrlik tarixi, mədəni irsi ilə bağlı nadir eksponatlar nümayiş etdirilir. Burada qədim peşələrin, o cümlədən Azərbaycan xalçaçılıq məktəbinin nadir nümunələri sərgilənir, qədim çalğı alətlərimiz orijinal şəkildə - səsli formada təqdim olunur. Azərbaycan milli geyimlərinin, qədim sikkələrin nümayiş etdirildiyi sərgiyə gələnlər burada müxtəlif dillərdə müqəddəs kitabları da görə bilərlər.

Xanım Vendi Morton "Musiqi alətləri: birlik və müxtəliflik", "Kukla incəsənəti" sərgilərinə də baxıb. "Tarixin şah əsərləri" sərgisi ilə tanışlıq zamanı Azərbaycanın tarixini əks etdirən eksponatlar qonaqda xüsusi maraq doğurub. Böyük Britaniyanın dövlət naziri Ven-

Azərbaycanda səfərdə olan Böyük Britaniyanın Avropa qonşuluğu və Amerika məsələləri üzrə dövlət naziri xanım Vendi Morton fevralın 9-da Heydər Əliyev Mərkəzində olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Anar Ələkbərov qonağa Mərkəzin fəaliyyəti barədə məlumat verib.

Qeyd edilib ki, Mərkəzin fəaliyyəti Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin dövlətçilik fəlsəfəsinin, azərbaycançılıq ideologiyasının, Ulu Öndərin irsinin dərinəndən öyrənilməsinə və tədqiqinə yönəlib. Bundan başqa, Mərkəz Azərbaycan xalqının tarixi, dili, mədəniyyəti və digər milli sərvətlərinin beynəlxalq arenada populyarlaşmasına və təbliğinə, elmin dəstəklənməsinə və inkişafına, təhsilə, mədəniyyətə, səhiyyəyə, idmana, ekologiyaya və iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə xidmət edən layihələr həyata keçirir.

Diqqətə çatdırılıb ki, məşhur memar Zaha Hadid'in layihəsi əsasında tikilmiş Mərkəz dünya memarlığı siyahısına daxil edilib. Burada, həmçinin yerli, regional və beynəlxalq səviyədə müxtəlif rəsmi qəbul, konfranslar və digər tədbirlər keçirilir.

Qonağa Mərkəzdəki Heydər Əliyev Muzeyinin fəaliyyəti barədə də məlumat verilib. Bildirilib ki, Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif məqamlarının əks olunduğu muzeydə ona aid fotosəkillər, sənədlər və əşyalarla yanaşı, vaxtilə isti-

fadəsində olan avtomobillər də saxlanılır.

Böyük Britaniyanın dövlət naziri Mərkəzdə nümayiş etdirilən "Azərbaycan inciləri" sərgisi ilə də tanış olub.

di Morton müasir Bakının rəmzlərindən biri hesab olunan Heydər Əliyev Mərkəzindən xoş təəssüratlarla ayrılıb.

Rusiyaya pomidor və alma ixracının bərpası yerli bazarda qiymətlərə necə təsir edir?

Azərbaycandan Rusiyaya ixrac olunan pomidor və alma məhsullarına tətbiq edilən məhdudiyyətlərin tamamilə aradan qaldırılması istiqamətində AQTA və aidiyyəti qurumlarla birgə müvafiq tədbirlərin davam etdirilməsi yerli bazara da öz təsirini göstərməkdədir. "İki sahil" Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymət məlumat bazarına istinadən xəbər verir ki, əsasən pomidorun qiymətində artım olub.

Belə ki, daha çox əhalinin üz tutduğu "8-ci kilometr" bazarında yanvarın ayının 4-dən fevralın 2-dək müddətdə "Bakı" pomidorunun 1 kiloqramının orta qiyməti 1 manat 10 qəpik olduğu halda, sonrakı müddətdə qiymət 1 manat 25 qəpiyə yüksəlib. Həmçinin "Zirə" pomidorunun orta qiyməti də həmin dövrdə 1 manat 25 qəpikdən 1 manat 40 qəpiyədək artıb. Bununla be-

lə, "Çəhrayı", "Şəmkir" adı ilə tanınan pomidor növlərinin qiyməti dəyişməyib.

Alma isə gəldikdə isə orta qiyməti 2 manat 25 qəpiklə başlayan "Qızıl əhmədi" yanvarın 23-dən etibarən 2 manat 75 qəpiyə yüksəlib. Digər alma növlərində isə dəyişiklik qeydə alınmayıb.

nin müvafiq qurumuna təqdim olunub. Təqdim olunan məlumatlar əsasında, bu gündə 51 pomidor və 37 alma istehsalı müəssisəsinə məhsulların ixracı üçün icazə verilib.

Ərdoğan:
"Azərbaycanın özü qərar verib Qarabağı geri aldı"

Otuz ildir ki, Azərbaycan torpağı Qarabağı işğal altında tutdunuz. O torpaqlar Azərbaycanlı qardaşlarımızındır. Azərbaycanın özü qərar verib Qarabağı geri aldı və biz də əlimizdən gələn dəstəyi verdik. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ankarada keçirilən Türkiyə Milli Kosmos Proqramının təqdim mərasimindəki çıxışında deyib.

Türkiyənin kosmos və peyk texnologiyalarında böyük uğurlar qazandığını diqqətə çatdıran dövlət başçısı söyləyib ki, qardaş ölkənin milli istehsalı olan İHA (pilotsuz uçuş aparatları) və SİHA-lar ilə (pilotsuz silahlı uçuş aparatları) cəhbədə oyunları pozan tərəf olmağı bacardıq.

Ermənistanın xarici borcu kəskin artıb

Ermənistanın daxili və xarici borcu 8,84% artıb. Azvision.az erməni KİV-lərinə istinadən xəbər verir ki, son bir il ərzində Ermənistan 647 milyon 230 min dollar borclanmaya gedib. Nəticədə dövlət borcu 7 milyard 968 milyon 486 min dollara çatıb.

Roma Papası Qarabağdan danışdı

"Cənubi Qafqazdakı vəziyyəti xüsusi diqqətlə izləyirəm". Bunu Roma Papası Fransisk bu gün Vatikanda akkredite olunan diplomatik korpus rəhbərləri qarşısında nitqi zamanı vəziyyətin gərgin olduğu bölgələri sadalayarkən bildirib.

"Orada közərməyə davam edən bir neçə münafiqşədən bəziləri son illərdə daha da alovlanaraq regiondakı sabitlik və təhlükəsizliyi təhdid edir", - katolik kilsəsinin rəhbəri qeyd edib. "Bizim dövrdə dinlərarası dialoq xalqlar və mədəniyyətlər arasındakı anlaşmanın mühüm parçasıdır", - Roma papası vurğulayıb.

İtaliya Azərbaycan qazını Fransa və İsveçrəyə ixrac edib

Avropa enerji dünyasında görünməmiş bir hadisə qeydə alınıb. "Report"un İtaliya mətbuatına istinadən verdiyi məlumata görə, köhnə qitənin bütün ölkələrini birləşdirən boru kəməri şəbəkəsi inşa edildikdən sonra ilk dəfə olaraq İtaliya qonşu ölkələrdən birinə qaz ixrac edib. Bu, son iki həftəsonu baş verib. Belə ki, ilk dəfə yanvarın 23-ü və 24-də Fransaya 24 milyon kubmetr, ikinci halda isə yanvarın 30 və 31-də 12 milyon kubmetr təbii qaz nəql edilib. Bu dövrdə İsveçrəyə 4 milyon kubmetrə qədər həcmdə təbii qaz nəql edilib.

Məlumata görə, İtaliyanın Fransa və İsveçrəyə ixrac etdiyi təbii qaz Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri (TAP) ilə İtaliyaya tədarük edilən qaz həcməridir.

Qeyd edək ki, TAP Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı nəhəng "Şahdəniz" yatağından təbii qazı Avropaya daşıyır. 878 km-lik boru kəməri Türkiyə-Yunanistan sərhədində, Kipoidə Trans Anadolu Boru Kəmərinə birləşir, Yunanistan, Albaniya və Adriatik dənizindən keçərək İtaliyanın cənub sahillərinə çatır.

Neft niyə bahalaşdı?

Neftin bir bareli qlobal pandemiya elan edildəndən sonra ilk dəfə olaraq 60 dollardan baha satılır. "İki sahil" xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin deputatı, iqtisadçı Vüqar Bayramov deyib. Onun sözlərinə görə, OPEK+ ölkələrinin öhdəliklərə əməl etməsi, Səudiyyə Ərəbistanının gözlənilməyindən daha çox hasilat azalmasına gətirməsi qlobal neft təklifini azaldıb: "Bu işə bazaradakı tarazlığa təsir göstərərək qiymətin artmasına səbəb olub. Digər tərəfdən, vaksinasia səviyyəsinin yüksəlməsi pandemiyanın miqyasının minimumlaşacağı ilə bağlı ümidlər yaradıb. Bu işə investorların neft bazarına marağını artırıb. Pandemiyanın lokallaşdırılması yenidən real sektorun canlanmasına və neftə tələbin artmasına səbəb ola bilər. ABŞ-dəki sonuncu dəstək paketi də ən böyük neft istehlakçısı olan Birləşmiş Ştatlarda iqtisadi canlanma ilə bağlı proqnozları gücləndirib və bu da neft bazarına təsirsiz ötürməyib".

Deputat bildirib ki, gündəlik neft ixracatı 688,8 min barrel təşkil edən Azərbaycan üçün neftin dünya bazar qiymətinin yüksəlməsi ölkəyə daxil olan valyutanın həcmində artımın baxımdan arzuolunandır: "2021-ci ilin dövlət büdcəsində 1 barel neftin qiymətinin 35 dollar müəyyənləşdirildiyini nəzərə alsaq, neftin illik orta qiyməti yüksək olarsa, Dövlət Neft Fonduna daxil olmalar artacaq və valyuta ehtiyatlarımız çoxalacaq. Bu baxımdan, neft bazarındakı son tendensiya bütövlükdə neft ölkələri üçün arzuolunan dəyişiklikdir. Bununla yanaşı, OPEK+ anlaşmasına rəğmən neftin qiymətinin 2021-ci ildə necə dəyişməsi birbaşa pandemiyanın miqyasından asılı olacaq".

Diplomatların işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfərləri...

Məqsəd həmin ərazilərdə erməni vandallığını xarici diplomatlara əyani şəkildə göstərməkdir

Məlum olduğu kimi, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən səfirələr, hərbi attaşelər və beynəlxalq təşkilatların Azərbaycandakı nümayəndəliklərinin rəhbərləri fevralın 6-da işğaldan azad edilmiş Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarına səfər edib.

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyev səfərin məqsədi ilə bağlı qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin göstərişi ilə Azərbaycanda akkredite olunmuş səfirələr, hərbi attaşelər və beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri ilə birlikdə işğaldan azad edilmiş Cəbrayıl və Zəngilan bölgələrini ziyarət etmək üçün yola çıxıblar. Onlar ermənilər tərəfindən dağıdılmış qəbiristanlığa baş çəkiblər.

Qeyd edək ki, artıq belə səfərlər neçənci dəfədir ki, təşkil olunur. Dəfələrlə erməni vandalizminin törətdiyi vəhşiliklər diplomatları dəhşətə gətirib və onların heç bir dəyərə hörmət etmədiyinin bir daha şahidi olublar.

Prezident İlham Əliyev:
“Onlar üçün nə əxlaq normaları var, nə şərəf, nə ləyaqət”

“Baxın, görün, biz kiminlə vuruşmağa məcburuq. Onlar üçün nə əxlaq normaları var, nə şərəf, nə ləyaqət. Ümumiyyətlə, müharibənin necə aparılması barədə anlayışları yoxdur”, -deyən Prezident İlham Əliyev Rusiyanın Interfaks agentliyinə verdiyi müsahibəsində bildirib.

Dövlət başçısı onu da deyib ki, bu alçaqlar həmişə saxta, yalançı, mənaviyyətsiz olub: “Hətta atəşkəsin Ermənistan tərəfindən pozulması aydın olduqda belə. Moskvada atəşkəs əldə olunmasından heç bir gün keçməmiş onlar Gəncəyə zərbə endirdilər. İndi də, Vaşinqtonda atəşkəs razılaşdırıldıqdan bir gün sonra, özü də bunun üçün onlar yalvarırdılar. Axi, atəşkəs barədə yalvaran onlar idi. Moskvada da, indi də Fransa tərəfinin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş atəşkəs pozulub. Bir gün keçmədi, onlar Bərdəni atəşə tutdular. Buna qədər isə onlar Tərtərdə dəfn mərasimini atəşə tutmuşdular. Orada 4 nəfər həlak olmuşdu. Bu, qeyri-insani əməllər onu göstərir ki, baxın, görün, biz kiminlə vuruşmağa məcburuq. Onlar üçün nə əxlaq normaları var, nə şərəf, nə ləyaqət”. Bəli, buna diplomatlar bir daha şahid oldular.

Erkan Özoral: “Cəbrayıl da gördüklərimiz insanlıqdan kənardır, əsl vəhşilikdir”

“Azərbaycanın işğaldan azad etdiyi digər rayonlarında olduğu kimi, Cəbrayıl da eyni mənzərənin şahidi olduq. Bu ərazilərdəki dağıntılardan ibrət götürmək lazımdır”. Bu sözləri Türkiyənin ölkəmizdəki səfiri Erkan Özoral Ermənistan tərəfindən yerlə-yeksan edilmiş Cəbrayıl şəhərində jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

“Şəhəri yerləbir etdiklərini, bütün abidələri, o cümlədən mədəniyyət abidələrini dağıtdıqlarını gördük. Hətta məzarları soyduqlarının, insan sümüklərinin ətrafa səpələndiyinin şahidi olduq. Bunlar insanlıqdan kənardır, əsl

vəhşilikdir. Bütün bunların hesabı mütləq verilməlidir”, - deyən Erkan Özoral qeyd edib. “Cəbrayıl da belə bir mənzərəni görmək doğrudan da çox ağırlıqdır”, deyən Xorvatiyanın ölkəmizdəki səfiri Branko Zebic Cəbrayıl da ermənilər tərəfindən törədilmiş dağıntılarla tanış olduqdan sonra jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Səfir bildirib ki, xüsusilə qəbiristanlığın tamamilə dağıdılmasını görmək çox ağırlıq bir səhnədir: “Bu kimi hallar bizə onu göstərir ki, bu cür hadisələr, münaqişələr baş verməməlidir və bir daha belə mənzərələri yaşamamalıyıq”.

Reza Deqati: “Ermənilər qəbiristanlıqdakı bütün qəbirləri ekskavatorla qazaraq qızıl axtarıblar”

“Cəbrayıl şəhərində bir dənə də olsun salamat ev qalmayıb. Bu, bir dəhşətdir”. Bunu dünya şöhrətli fotoqraf Reza Deqati xarici diplomatlar və hərbi attaşeləri Cəbrayıl şəhərindəki qəbiristanlıqdakı vəziyyətlə bağlı məlumatlandırarkən deyib. O vurğulayıb ki, ermənilər bütün qəbirləri dağıdıblar: “Ermənilər qəbiristanlıqdakı bütün qəbirləri ekskavatorla qazaraq qızıl axtarıblar. Hesab edirəm ki, bu insanlığa və bəşəriyyətə qarşı bir cinayətdir. Mən Birinci Qarabağ müharibəsi zamanında da burada olmuşam. Ancaq indi gördüyüm hər şey məni dəhşətə gətirir. Çünki mən nə qədər hərbi münaqişə zonalarında olmuşam və heç yerdə belə dəhşətli mənzərə görməmişəm”.

Qeyd edək ki, dünyada tanınmış fotoqraf Reza Deqati bildirib ki, son 30 ildə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə, erməni işğalına dair şəkillər çəkir: “Qarabağda müharibə yenidən başlayan kimi mən təkrar Azərbaycana gəldim. İndiyədək dünyanın müxtəlif münaqişə bölgələrində olmuşam. Amma buradakı kimi dəhşəti az görmüşəm. İşğal edilmiş ərazilərdə ermənilər tərəfindən insanlığa qarşı cinayət törədilib. Qəbirlər ekskavatorla qazılıb,

sümüklər çıxarılıb. Ermənilər o qədər qəddardırlar ki, cəsədlərin çıxarılmasından ləzzət alıb, qızıl dişlər axtarıblar”.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda akkredite olunmuş diplomatik korpusun nümayəndələri əvvəlcə Cocuq Mərcanlı kəndində olublar.

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev diplomatlara işğaldan azad edilmiş Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarına səfər barədə ümumi məlumat verib, həmçinin Cocuq Mərcanlının qayıdış rəmzi olduğunu bildirib.

H.Hacıyev qeyd edib ki, “Ermənistan işğal etdiyi torpaqlarda dini yerləri, məscidləri yerlə yeksan edib. Ancaq fəxrə deyə bilərik ki, mənim ölkəmdə məscidlər, sinaqoqlar, kilsələr qorunur və yanaşı yerləşir”. O qeyd edib ki, yenidənqurma prosesində bütün dağıdılmış dini abidələr bərpa ediləcək: “Biz Prezidentin dediyi kimi, yenidənqurma işlərində qərarlı və qətiyyətliyik. Bərpa prosesi ilə bağlı artıq layihələr təsdiqlənib”.

Bəli, bu gün terrorçu və işğalçı Ermənistanın barbarlığı, vandallığı heç də təəccüb də doğurmur. Çünki terrorçu Ermənistan bütün dünyada işğalçılıq siyasəti ilə qəbul edilir. Azərbaycan isə həmişə haqq və ədalətin bərpası uğrunda mübarizə aparıb. Məhz sentyabrın 27-də Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Azərbaycana qarşı İkinci Vətən Müharibəsində Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyev diplomatik siyasəti, Müzəffər Ordumuzun gücü, rəşadətli əsgər və zabitlərimizin şücaəti nəticəsində işğal altında olan torpaqlarımızın həsrətinə noyabrın 10-da son qoyuldu. Qırx dörd gün davam edən hərbi əməliyyatlar nəticəsində Azərbaycan Ordusu Ermənistanın 30 il ərzində qurduğu silahlı qüvvələrini darmadağın etdi, 44 gün ərzində Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə Ordumuz bütün dünyaya öz qüdrətini, gücünü nümayiş etdirdi. Və Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevin dediyi kimi: “Qarabağ Azərbaycandır və nida” ifadəsi artıq bizim qələbəmizin rəmzinə çevrildi. Bir il bundan əvvəl mən bunu demişəm. Mən fəxr edirəm ki, mənim dediyim ifadə artıq bir mil-

Diplomatların işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfərləri...

Məqsəd həmin ərazilərdə erməni vandallığını xarici diplomatlara ayani şəkildə göstərməkdir

AZƏRTAC

li şüara çevrildi. Bu gün böyük qürur hissi ilə deyə bilərik ki, Füzuli bizimdir, Cəbrayıl bizimdir, Zəngilan bizimdir, Qubadlı bizimdir, Ağdam bizimdir, Laçın bizimdir, Kəlbəcər bizimdir, Şuşa bizimdir, Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır! Eşq olsun Azərbaycan xalqına! Yaşasın Azərbaycan!

Artıq dünya ictimaiyyəti, ayrı-ayrı beynəlxalq təşkilatlar və dövlətlər bir daha şahid oldular ki, Cənubi Qafqazda terrorçu, işğalçı, barbar dövlət Ermənistanıdır və törətdikləri cinayət eməllərinə görə cəzalandırılmalıdır.

Belə ki, ermənilər işğal etdikləri torpaqlarımızdakı yüzlərlə mədəniyyət müəssisəsini dağıdıblar. Mədəniyyət Nazirliyinin açıqladığı faktlara görə, 4,6 milyon kitab fondu olan 927 kitabxana, 808 mədəniyyət sarayı, klub və mədəniyyət evi, 85 musiqi və rəssamlıq məktəbi, 100 mindən artıq eksponatın toplandığı 22 muzey və muzey filialı, 4 rəsm qalereyası, 4 teatr müəssisəsi, 2 konsert müəssisəsi, 8 mədəniyyət və istirahət parkı, Qarabağ münafiqşəsinə qədər dövlət qeydiyyatına alınan 700-dən artıq tarix və mədəniyyət abidəsi erməni vandalizminin qurbanına çevrilib.

O cümlədən Cəbrayıl rayonunda VII-XII əsrlərə aid 11 və 15 aşırımli Xudafərin körpüləri, Kəlbəcər rayonundakı Gəncəsar və Xudavənd məbədləri (XIII əsr), Ağdam rayonunun Xaçın Türbətli kəndindəki məqbərə (XIV əsr), Füzuli rayonu ərazisində dünyanın ən qədim sakinlərinin yaşayış məskənlərindən biri - Azix mağarası, Şuşa Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu erməni vandalizminə məruz qalıb.

Məlumat üçün bildirik ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal etdiyi Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 rayonda 706-sı dövlət qeydiyyatında olmaqla 2600-dən çox (2625 ədəd) tarix və mədəniyyət abidəsi var. Dövlət qeydiyyatına alınan abidələrdən 6-sı dünya əhəmiyyətli memarlıq, 5-i dünya əhəmiyyətli arxeoloji, 119-u ölkə əhəmiyyətli memarlıq, 121-i ölkə əhəmiyyətli arxeoloji, 393-ü yerli əhəmiyyətli memarlıq, 23-ü yerli əhəmiyyətli bağ-park, monumental və xatirə, 22-si yerli əhəmiyyətli arxeoloji abidələr, 17-si dekorativ-təbiiq sənət nümunələridir. Eyni vandallıq eməllərini onlar Ermənistan ərazisindəki tarixi torpaqlarımızda Azərbaycan xalqına aid maddi-mədəniyyət abidələrinə qarşı da həyata keçiriblər. Təkcə bir faktı diqqətə çatdırıraq ki, XX əsrin əvvəllərində İrevan quberniyası

ərazisində 300 məscid qeydə alındığı halda, bu gün Ermənistan ərazisində yalnız bir məscid - Göy məscid qismən salamat qalıb. Bunu da erməni xislətinə uyğun olaraq "gözə kül üfürmək"dən ötrü saxlayıblar.

Əlbəttə, bütün bu dağıntılar məqsədli şəkildə edilib. Bu mənfur millət Ermənistan ərazisindəki tarixi torpaqlarımızda, Dağlıq Qarabağda və ətraf rayonlarda azərbaycanlılara aid tarixi mirasları viran qoymaqla azərbaycanlıların bu ərazidəki mədəni kimliyinin itirilməsi məqsədini güdüb. Bu torpaqlarda bütün milli izlərimizi silməyə çalışıblar. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva ilə Cəbrayıl rayonuna səfəri zamanı erməni işğalçıların çirkin niyyətini açıqca bildirmişdi: "Cəbrayıl şəhərinə gedən yolun ətrafı da eyni vəziyyətdədir. Budur, erməni işğalçıların çirkin üzü. Bu, erməni vandallarının əsl mahiyyətini ortaya qoyur, onların kimliyini göstərir".

Prezident İlham Əliyev:
"Bu işlər planlı şəkildə aparılacaq"

Artın Ermənistanın ərazilərimizdəki dağıdıcılıq eməllərinin dəqiq miqyasını müəyyən etməkdən ötrü qiymətləndirmə işləri aparılır. Bununla bağlı lazımı tədbirlər görülür.

Azərbaycan Prezidenti bu işlərin planlı şəkildə aparılacağını qeyd edib. İlk növbədə, ziyanın hesablanması, dəqiq uçotu, ondan sonra bərpa-yenidənqurma işləri həyata keçiriləcək: "Bütün dəymiş ziyanı birlikdə hesablayacağıq. Ondən sonra şəhərsalma üzrə mütəxəssisləri - həm Azərbaycan mütəxəssislərini, həm xarici mütəxəssisləri dəvət edəcəyik. Onlar da gələcəklər, yeni bir şəhərsalma planı qurulacaqdır. Kəndlərin, şəhərlərin, infrastrukturun, ekologiyanın bərpası - bütün bu planlar var. Hamısını icra edəcəyik, inşaallah, hamısını! Allahın köməyi ilə hamısını icra edəcəyik. Necə ki, torpaqlarımızı qaytardıq, düşməni məhv etdik, bu üçrəngli bayrağımızı ucaldıq, bütün qalan məsələləri də həll edəcəyik".

Artıq bərpa-quruculuq işlərinə başlanılıb. Müqəddəs şəhərimiz olan Şuşaya Füzulidən Zəfər yolumuz çəkilir, bütün işlər planlı aparılır. Qarabağ Azərbaycanımızdır öz planlı bərpa, quruculuq və abadlığı ilə möhtəşəm nailiyyətlərini NİDASINI qoyacaq!

Azərbaycan Ordusu Vətən müharibəsində qarşıya qoyulmuş döyüş tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirdi

Azərbaycan Ordusunun ötən il sentyabrın 27-də başladığı genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatının əsas məqsədi 30 ilə yaxın düşmən tapdığı altında olan əzəli torpaqlarımızı işğaldan azad etmək idi. Bu amal uğrunda Azərbaycan Ordusu və xalqı dəmir yumruq kimi birləşərək düşməne sarsıdıcı zərbə vurdu.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Ordusunun Raket və Artilneriya Qoşunlarının zabiti, polkovnik Pərviz İbrahimov fevralın 9-da jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

Pərviz İbrahimov bildirib ki, hərbi hissəmizin kollektivi Raket və Artilneriya Qoşunlarının tərkibində əks-hücum əməliyyatı zamanı düşmənin bir sıra müxtəlif obyektlərinə tək və qrup raket zərbələri endirməklə, eləcə də ümumqoşun bölmələrinin qarşıya qoyulmuş tapşırıqları uğurla yerinə yetirməsi üçün düşmənin lazımi səviyyədə itkilər verməsinə nail olub.

Vətən müharibəsindən çıxarılan nəticələr onu göstərir ki, Azərbaycan Ordusu müharibə zamanı qarşıya qoyulmuş döyüş tapşırıqlarını müvəffəqiyyətlə icra edib. Hərbi hissəmiz hazırda döyüş hazırlığı proqramına uyğun olaraq bölmələrin səhra vərdişlərinin daha da artırılması istiqamətində fəaliyyətini davam etdirir.

Polkovnik vurğulayıb ki, qarşıda bir sıra mühüm məsələlər durur. Onlardan biri gecə məhdud görmə şəraitində dağlıq ərazilərdə atəş tapşırıqlarını yerinə yetirmək üçün düşməne daha effektiv raket zərbələri endirmək, həmçinin pilotsuz uçuş aparatları ilə qarşılıqlı fəaliyyəti genişləndirmək, onlardan alınan kəşfiyyat məlumatlarını təhlil etməkdir. Şəxsi heyət hazırda çöl dərsləri ilə məşğuldur. Onun mənəvi-psixoloji vəziyyəti daim yüksək səviyyədədir. Ordumuz daim Qələbə əzmi ilə yaşayacaq.

Müdafiə Nazirliyi: Vətən müharibəsində 184 artilneriyaçı şəhid olub

Artilneriya Qoşunları digər qoşun növləri ilə birlikdə düşmənin dərinlikdə yerləşən hədəflərini dəqiq atəş zərbələri ilə məhv edərək düşməni sözün əsl mənasında iflic vəziyyətə gətirmişdi. SİA-nın məlumatına görə, bunu Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat katibi, polkovnik-leytenant Anar Eyvazov deyib.

O bildirib ki, bu müharibədə şücaət və peşəkərlilik nümayiş etdirən artilneriya qoşunlarının 4 minə qədər hərbi qulluqçusu Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı da daxil olmaqla müxtəlif orden və medallarla təltif edilib: "Vətən müharibəsində Artilneriya Qoşunlarının 184 nəfər hərbi qulluqçusu şəhid olub, bir neçə yaralıdır olub. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin, yaralılarıımıza şəfa versin".

A. Eyvazov deyib ki, Azərbaycan Ordusu Vətən müharibəsi başa çatdıqdan sonra Müdafiə naziri tərəfindən təstiqlənmiş döyüş hazırlığı planına müvafiq olaraq hazırda daimi dislokasiya məntəqələrində, eyni zamanda işğaldan azad edilmiş yeni ərazilərdə yerləşib və orada döyüş hazırlığı ilə məşğul olur: "Artilneriya Qoşunları da eyni zamanda döyüş hazırlığı ilə məşğul olur, yüksək texnoloji silahları mənimsəyir, bu silahlar şəxsi heyətə praktiki öyrədilir, artilneriyaçılarımızın peşəkərliliyi təmin edilir".

pa, quruculuq və abadlığı ilə möhtəşəm nailiyyətlərini NİDASINI qoyacaq!

Ermənistan isə illərlə törətdiyi cinayət eməllərinə görə cavab verməli olacaq

Bəşəriyyətə qarşı mənfur eməlləri ilə özlerini gələcəksizliyə məhkum etmiş ermənilərin dağıdıcılıq eməlləri isə cavabsız qalmayacaq. Onlar bu vəhşiliyə görə beynəlxalq məhkəmələr qarşısında cavab verməli olacaqlar. Azərbaycan 30 ilə yaxın dövr ərzində bu vəhşiliyi törətmiş Ermənistanı qarşı təzminat davası açacaq. Çünki bu, haqqın, ədalətin bərpası uğrunda aparılan savaşı davasıdır, soydaşlarımızın pozulmuş haqlarının bərpasının davasıdır. Həmişə Qalib olan Azərbaycan bu davada da mütləq zəfər qazanacaq.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Xankəndidə baş verən təxribatlara susaq, yoxsa?..

Qarabağa qanunsuz səfərlər, "dqr"-in "təhlükəsizlik şurasının iclası", "hərbi xidmətə çağırış"

Artıq kifayət qədər bəllidir ki, ikinci Qarabağ savaşında - Vətən müharibəsində əldə edilən qələbəmizin ardınca imzalanan üçtərəfli bəyanatın bir sıra müddəalarına əməl olunmur və bəyanatın müddəalarını pozan da, məhz erməni tərəfidir, bu məsələ ətrafında kifayət qədər faktlar var və həmin faktlar demək olar ki, hər gün dəyişir, yenilənir.

Lakin daha bir amil budur ki, baş verən pozuntulara, hətta əldə edilmiş razılışmaya rəğmən, yeni atəşkəs rejiminə sülhməramlı qismində nəzarət mexanizmini həyata keçirən Rusiya tərəfi də seyrci olaraq qalmaqdadır. Noyabrın 10-dan üzü bu yana istər Ermənistandakı hakimiyyətə s. siyasi dairə nümayəndələrinin, istərsə də xarici jurnalistlərin, eləcə də digər müxtəlif istiqamətli təşkilat və qurum təmsilçilərinin dəfələrlə səfərləri olub və həmin səfərlərin heç biri Azərbaycanla razılaşdırılmayıb!

Anna Naqdalıyan:

"Fransadan olan nümayəndə heyəti Ermənistan XİN tərəfindən akkreditə olunaraq "artsaxı" ziyarət edib"

Ötən gün isə belə bir məlumat yayılmışdı ki, Fransadan olan bir qrup jurnalist İrəvanda akkreditə olunaraq, oradan Xankəndinə getməyi planlaşdırıblar və Laçın dəhlizində buraxılış məntəqəsi quran Rusiya sülhməramlıları həmin jurnalistləri əraziyə buraxmayaraq bildiriblər ki, onlar Bakıdan icazə almalı, yalnız ondan sonra Rusiya sülhməramlılarının nəzarəti altında olan ərazilərə keçməlidirlər. Bəri başdan qeyd edib ki, həmin məlumatı Ermənistanın Vatikandakı sabiq səfəri olmuş Mikael Minasyan teleqram və s. sosial şəbəkə səhifələrində paylaşmışdı. Lakin...

Lakin sonradan bəlli oldu ki, Minsanyan yalan danışmış və yenə də digər erməni teleqram kanalı olan "Mıslı armyanına" (Erməninin düşüncələri - R.R.) "Minasyanın növbəti yalanı" başlıqlı informasiya paylaşmış və bu informasiyada deyilib. SİTAT: "Fransadan olan nümayəndə heyəti Ermənistan XİN tərəfindən akkreditə olunaraq "artsaxı" ziyarət edib. Səfər haqqında XİN-nin mətbuat katibi Anna Naqdalıyan məlumat verib. Təbii ki, heç kim icazə üçün Bakıdan heç nə soruşmayıb...". Bax, belə...

Uduzan tərəf bizə meydan oxuyur?

Təkcə bu informasiyanın özü - yeni fransalı jurnalistlərin Bakıdan icazəsi olmadan Qarabağa səfər etmələri artıq imzalanmış sənədin üzərindən çalın-çarpaz xətlər çəkir və əslində, bu addım həm erməni təxribatı, həm də sözün əsl mənasında uduzan tərəfin bizə meydan oxuması anlamını daşıyır. Bi-

zım XİN isə nədənsə (?-R.R.) susmağa üstünlük verir və susqunluğu ilə yanaşı hər kəsi narahat edən, nigarançılıqda saxlayan, sözün əsl mənasında ürək bulandıran bu kimi olaylara əvvəllər olduğu kimi, sərt, kəskin münasibət bildirmir? Niyə əcəba? Təəssüf ki, bu barədə də məlumsatsız. Ancaq gəlin görək, təxribatlar yalnız bu kimi səfərlərlə yekunlaşdırmı? Yenə də xeyr...

Yerevan today:

"Gündəmdə - "artsaxın" təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məsələlərindən tutmuş "respublikanın" nəzarəti altında olmayan regionlarının və sakinlərinin problemlərindəki olan müharibəsonrası reallıqları olub"

Ötən gün quldur "dqr" rejiminin saxta "prezidenti" Araik Arutunyanın "sədrliyi" ilə "təhlükəsizlik şurasının" iclası keçirilib. SİA xəbər verir ki, bu barədə yerevan today yazır. Məlumatda bildirilir ki, gündəmdə - "artsaxın" təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məsələlərindən tutmuş "respublikanın" nəzarəti altında olmayan regionlarının (?-R.R.) və sakinlərinin problemlərindəki olan müharibəsonrası reallıqları olub. SİTAT: "Məruzə ilə "təhlükəsizlik şurasının katibi" Vitali Balasanyan, "ərazi idarəetmə və infrastruktur naziri" Hayk Xanumyan, "şəhərsalma naziri" Aram Sarkisyan çıxış ediblər". Bu da son deyil! Adıçəkilən erməni informasiya agentliyi növbəti xəbərində yazır ki:

"Dqr"-in "müdafiə ordusunda" qış çağırışlarına start verilib"

Qarabağda "müdafiə ordusuna" qış çağırışları start götürülüb. Erməni agentliyi isə bu məlumatı "artsaxın müdafiə nazirliyinə" (?-R.R.) istinad edərək yazıb. Üstəlik, informasiyada bildirilir ki, "çağırış komissiyasının" üzvləri prosesin şəffaf aparılmasını izləyir, püşkatmalar videoya yazılır və s. Tamamilə imzalanmış üçtərəfli bəyanata zidd bir fakt - erməni silahlıları tərksi-

lah olunmaları yerinə, "ordu" qururlar və bilavasitə Rusiya sülhməramlılarının gözləri önündə və birbaşa Azərbaycanın suveren torpaqlarında!!!

Maraqlı və düşündürücüdür ki, məgər bizim XİN bu faktların hər birinə kəskin reaksiya vermək üçün nə qədər gözləməlidir? Axı müharibə zamanı diplomatiamız sözün əsl mənasında diplomatik sahədə əsl şücaət nümayiş etdirdi, erməni vəhşiliyinin reallıqlarını tam çıpaqlığı ilə dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırdı, ədalətli savaşımız ətrafında dəqiq, müfəssəl və uğurlu fəaliyyətlərinə imza atdı, bəs indi?

Hələlik isə çoxsaylı suallarımız cavabsız qalmaqdadır və ümid edirik ki, həmin suallara cavablar da veriləcək, istər diplomatik, istərsə də Qarabağ cəbhəsində...

Yaxud, məsələ yalnız onunla başa çatmır ki, Rusiya sülhməramlıları bizim (!!!) ərazilərimizdə bizim (!!!) tikinti materiallarımızı "təhlükəsizliyi təmin etmək" adı altında yenə də bizim (!!!) nəzarətimiz altında olan digər ərazilərimizə aparılmasını hərbi kolonları ilə müşaiyət edir.

Və ya məsələ yalnız onda deyil ki, Rusiya sülhməramlılarının kontingenti gün ərzində qeydiyyatları təyin olunmamış erməniləri birucdan Xankəndinə daşımaqla "atəşkəsi təmin edir", xeyr, bu növbəti təxribatlara, müharibəyə sövqə tərəf atılan kiçik addımlardır və böyük təhlükələrə doğru inkişaf edir və bunu bilənlər də yaxşı bilir, anlayır.

İndi bir sual bizləri gecə-gündüz rahat buraxmır ki: Xankəndində təxribatlar tam sürəti ilə davam edərkən biz susaq, yoxsa baş verən reallıqları yazmağa davam edək? Çünki bu da bizim jurnalistlik, vətəndaşlıq borcumuzdur və narahatlıq yaradan, problemlər doğuran bir sıra məsələləri diqqətə çatdırmaq, məhz peşə fəaliyyətimizdən irəli gələn haldır. Hələlik isə çoxsaylı suallarımız cavabsız qalmaqdadır və ümid edirik ki, həmin suallara cavablar da veriləcək, istər diplomatik, istərsə də Qarabağ cəbhəsində...

Rövşən RƏSULOĞ

Azərbaycan dünyada ilk dəfə "Sputnik V" və "AstraZeneca" vaksinlərini tədqiq edəcək

8 fevral 2021-ci il tarixində Azərbaycanın Səhiyyə Nazirliyi "Sputnik V" vaksininin və "AstraZeneca" şirkətinin Oksford Universiteti ilə birgə işləyib hazırladığı vaksinin birgə tətbiqi üçün Azərbaycan Respublikasında kliniki tədqiqatların aparılması üçün icazə verib. Səhiyyə Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumata görə, bu tədqiqatların cari ilin fevral ayının sonuna qədər başlanılması nəzərdə tutulur.

Daha əvvəl N.F.Qamaleya adına Elmi-Tədqiqat Mərkəzi, Rusiyanın Birbaşa İnvestisiyalar Fondu (RBİF), "AstraZeneca" şirkəti və "R-Pharm" Şirkətlər Qrupu koronavirus vaksininin hazırlanması sahəsində Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin iştirakı ilə 2020-ci ilin dekabrında əməkdaşlıq haqqında birgə memorandum imzalayıblar. Dünyada vaksinlərin ilk birgə tətbiqi 24 dekabr 2020-ci ildə qeydə alınan kliniki sınaqların protokolu çərçivəsində həyata keçirilir.

Tədqiqatlar "Sputnik V" vaksininin və Oksford Universiteti ilə birgə "AstraZeneca" şirkəti tərəfindən işlənib hazırlanmış vaksinin kombinasiya edilmiş tətbiqinin immunogenliyini və təhlükəsizliyini qiymətləndirilməsi nəzərdə tutur. Tədqiqat proqramı bir neçə ölkənin ərazisində 6 ay davam edəcək. Bu tədqiqatların aparılmasına hər bir ölkədən 100 könüllünün cəlb edilməsi planlaşdırılır.

"Sputnik V" vaksini haqqında

"Sputnik V" vaksini insan adenovirusu əsasında iki inyeksiya üçün eyni vektordan istifadə edilən vaksinlərlə müqayisədə daha güclü və uzunmüddətli immunitet təmin etməyə imkan verən iki müxtəlif vektorun kombinasiyasının unikal texnologiyasından istifadə edir. Birinci və ikinci immunizasiya üçün iki müxtəlif adenovirus vektorunun tətbiqi üzrə sxem birinci immunizasiyadan sonra formalaşan ilk vektor immunitetinin qarşısını almağa imkan verir və bununla da ikinci inyeksiyanın səmərəliliyini artırır və uzunmüddətli immunitet yaradır. O cümlədən, bu sxem sayəsində "Sputnik V" vaksininin səmərəliliyi 90%-dən çox olur, bununla belə preparat xəstəliyin ağır hallarına qarşı tam müdafiəni təmin edir. Koronavirusa qarşı mövcud olan qabaqcıl vaksinlər arasında hazırda yalnız "Sputnik V" iki müxtəlif vektor texnologiyasına malikdir.

"AstraZeneca" şirkətinin vaksini haqqında

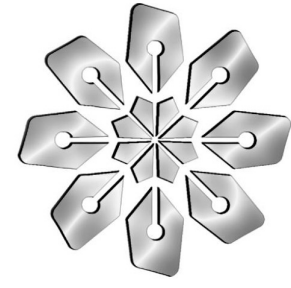
Vaksin "Vaccitech" şirkəti ilə birlikdə Oksford Universiteti tərəfindən hazırlanmışdır. Bu şimpanzədə infeksiyaya səbəb olan adi soyuqdəymə virusunun (adenovirusun) zəifləmiş versiyası əsasında şimpanzenin replikasiya qüsurlu virus vektorundan istifadə edilir və SARS-CoV-2 (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 - 2-ci növ koronavirusun səbəb olduğu ağır kəskin respirator sindromu) zülalının genetik materialından ibarətdir. Vaksinasiyadan sonra zülalın səthi sintezi baş verir. Bu da, bu virusun ehtimal edilən sonrakı infeksiyası zamanı SARS-CoV-2-yə qarşı immunitet reaksiyasının yaranmasına səbəb olur.

Ermənistanın baş prokuroru Qarabağa gəlib

Ermənistanın baş prokuroru Artur Davtyan Azərbaycanın separatçıların nəzarəti altında olan Qarabağ bölgəsinə qanunsuz səfərə gəlib. SİA Ermənistan KİV-ə istinadən xəbər verir ki, o, Xankəndində separatçı rejim qalıqlarının başçısı Araik Arutunyanla görüşüb. Onlar müharibəsonrası dövrə insan fəaliyyətinin müdafiəsinə yönəlmiş dövlət institutlarının fəaliyyətinin təşkili, qondarma "DQR" vətəndaşlarının hərəketətmə, ərazidəki "qanuniliyin" təmin edilməsi və s. məsələləri müzakirə ediblər.

Bozlaşan ölkəmizi necə yaşıllaşdırmalı?

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikası Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Son 30 ildə ölkə meşələrinin sahəsi kəskin azalıb, paytaxtda isə əhalinin sayı 2 dəfə artsa da, yaşıllıq sahəsi 2 dəfə azalıb

Əkinçilik və maldarlıq formalaşmamışdan əvvəl dünyanın quru ərazisində meşələrin payı 56 faiz təşkil edirdi. Hazırda bu göstərici 30 faizdən aşağı düşüb, yəni 2 dəfəyə yaxın azalıb. Hazırda dünya üzrə meşə örtüyünün sahəsi 4 milyard hektardır. Bunun 809 milyon hektarı Rusiyanın, 478 milyon hektarı Braziliyanın, 310 milyon hektarı Kanadanın və 303 milyon hektarı ABŞ-ın payına düşür. Son 200 ildə dünya üzrə meşə ərazilərinin sahəsi 2 dəfədən çox azalıb. Keçən il dünyanın ən böyük meşə sahələrində (Amazon, Sibir, Avstraliya, Kaiforniya və s.) baş verən yanğınlarda çox nəhəng meşəliklər məhv oldu. Getdikcə planetimizdə yaşıllıq sahələrinin payı azalır ki, bu da çox ciddi ekoloji böhranlara gətirib çıxara bilər.

XVIII-XIX əsrlərdə indiki Azərbaycan ərazisinin 35%-i meşə ilə örtülüb. Hazırda bu göstərici 11 faiz təşkil edir. Bu rəqəm Rusiyada 44%, Latviyada 41%, Gürcüstanda 39% təşkil edir.

Son 30 ildə ölkəmizin meşə təsərrüfatı xeyli itki verib. Belə ki, 90-cı illərin əvvəllərindən başlayaraq uzun müddət regionlarda təbii qazla təminat olmadığından meşələrin, yaşıllıqların qırılması baş verirdi. Bundan başqa, Ermənistan tərəfindən işğal olunan Qarabağ zonasında meşələrin çoxu qırılıb satılırdı. Hazırda Azərbaycanda meşələrin payı 10 faiz civarındadır ki, bu da dünyada aşağı göstəricilərdən sayılır. Paytaxtımız Bakıda da yaşıllıq sahələri son 30 ildə 2 dəfə azalıb.

Qeyd etmək lazımdır ki, son 30 il ərzində əhali və ağac emalı müəssisələri tərəfindən meşə ehtiyatlarına təzyiqlənməsi müşahidə olunur. Respublikanın mərkəzində sipər rolunu oynayan Kürqırağı Tuqay meşələrinin 80%-i məhv olub; dağ və dağətəyi meşələr sistemli qırılıb sıradan çıxır. Təbii bərpa edilə bilmə imkanları ciddi surətdə məhdudlaşır (qanunsuz olaraq mal-qara otarılması, normadan artıq antropogen təsir) və nəticədə Azərbaycanın əvəzilməz yaşıl örtüyünün gələcəyi itirilmə təhlükəsi qarşısında qalır.

Bir neçə il əvvəl Ekoloq Jurnalistlər Birliyi Beynəlxalq Vəhşi Təbiəti Mühafizə Fondunun dəstəyi ilə bir layihə keçirirdi. Bu sətirlərin müəllifi də həmin layihədə iştirak edirdi. Meşələrdə, qoruqlarda monitoring apardıq, bəzi problemləri qeydə aldıq. Məsələn, meşələrdə araba və maşınlarla odun daşıyanlara rast gəldik, onların çoxu qurumuş deyil, sağlam ağaclar idi. Bəziləri hansısa arayıq göstərərək bunu məktəblər və bağçalar üçün apardıqlarını bəha-

nə edirdilər, halbuki çoxu satışı məqsədilə kəsilir.

Bölgələrdə, xüsusilə də kənd yerlərində heyvanların otarılması zamanı ana təbiətə, əsasən də meşələrə ciddi zərər dəyir. Meşələrdə otarılan heyvanlar yerdən qalxan kiçik pöhrələri yeyirlər, nəticədə meşələrin yenilənməsi baş vermir, müəyyən müddətdən sonra yaşlı ağaclar quruyur, yeniləri isə qalxmır, nəticədə meşələr seyrəlir, çılpqlaşır və tədricən sıradan çıxır. Azərbaycan onsuz da ərazisinə görə meşə sahəsinin ən

edilməsi faktları ilə tez-tez qarşılaşırıq. Bu sahədə mövcud olan problemlərin həlli, insanların ekoloji maarifləndirilməsi çox vacibdir.

Son 10-15 ildə ölkəmizin inkişafı göz qabağındadır. Şəhərlərimiz abadlaşır və müasirləşir. Güzəl park və xiyabanlar, geniş prospektlər, möhtəşəm və modern binalar salınır. Amma eyni zamanda, iri şəhərlərdə əhalinin sıxlığı, çoxlu sayda avtomobillərin havaya buraxdığı zərərli maddələr, yaşıllıqların bəzi yerlərdə məhv edilməsi, ağacların vaxtında suvarılmaması, habelə bilərəkdən kəsilməsi və məhv edilməsi faktlarını da görməmək mümkün deyil.

Əlbəttə, son illərdə Bakıda xeyli abadlıq işləri görüldü, yaşıllıqlar, parklar salınıb. Lakin hələ də yaşıllıq səviyyəsi arzulanan

az olduğu ölkələrdəndir. Bunun qarşısı alınmasa, tezliklə olan-qalan meşələr də yoxa çıxacaq.

Qeyd etməliyik ki, son 10-15 ildə həm Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, həm də Heydər Əliyev Fondu tərəfindən kütləvi aşac əkmə kampaniyaları həyata keçirilib, müxtəlif ərazilərdə milyonlarla yeni tinglər ekilib. Lakin bu işi davam etdirməyə ehtiyac var. Həm də təkçə dövlət səviyyəsində yox, fərdi və ictimai səviyyədə belə işlər görülməlidir.

Şəhər mühitinin rahatlığının yüksəldilməsində və çirklənməsi səviyyəsinin aşağı salınmasında yaşıllığın böyük rolu var. Belə ki, şəhərdə (və ya hər hansı yaşayış məntəqəsində) yaşıllıqların salınması, ağacların ekilməsi, bağların, parkların yaradılması həm havanın təmizlənməsinə, həm ərazinin abadlaşdırılmasına, həm də insanların istirahəti üçün gözəl məkanların çoxalmasına müsbət təsir göstərir.

Çox təəssüflər olsun ki, son vaxtlar bu yaşıllıqların, xüsusilə də, ağacların kəsilməsi, məhv

həddə deyil. Sovet dövründə- 80-ci illərdə Bakıda yaşıllığın ümumi həcmi 15-16 min hektar təşkil edib, hazırda isə təxmini hesablamalara görə bu rəqəm 7-8 min hektar təşkil edir. Bu müddətdə paytaxtda əhalinin sayı 2 dəfə artıb, yaşıllıq sahəsi 2 dəfə azalıb, demək problem 4 dəfə kəskinləşib.

Buna görə də, paytaxtda və ətrafında böyük yaşıllıq kampaniyaları keçirilməlidir, bütün mümkün yerlərdə ağaclar ekilməlidir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və Heydər Əliyev Fondundan başqa bu işi görə yoxdur. Bu iş ictimai təşkilatlar da maraq göstərməlidirlər. Ekoloji qeyri-hökumət təşkilatları fondlardan aldıkları qrantların müqabilində faydasız salon tədbirləri keçirməkdənsə, praktiki faydalı işlə məşğul olmalı, ağacəkmə kampaniyaları təşkil etməlidir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi belə təşəbbüsləri dəstəkləyir və belə müraciətlər olduqda tinglərlə təmin etməyə söz verib. Lakin bildiyimə görə, müraciətlər çox azdır.

Mövcud ağacların saxlanması sahəsində vəziyyət daha çətinidir. Bəziləri külək aşırır, bəziləri də müxtəlif səbəblərdən quruyur. Ağac əkməklə iş bitmir, bundan sonra onlara qulluq edilməyəndə, vaxtında suvarılmayanda çoxu əmələ gəlmir, çünki Bakıda torpağın keyfiyyəti də zəifdir, çox az növdə ağac bu torpaqda, bu iqlimdə yetişə bilər. Ona görə də, hansı tinglərin ekilməsinə xüsusi diqqət verilməlidir, daha çox oksigen verən həmişəyaşıl, dözümlü ağaclar ekilməlidir.

Yeni binaların, yaşayış komplekslərinin tikintisi zamanı onların tutduğu sahəyə müvafiq olaraq yaşıllıq sahəsi şərt kimi qoyulmalıdır. Sakinlər isə binaların hündürlərində boş yerlərdə ağac ekilməsinə təşəbbüs göstərməlidirlər. Yeni, bu işdə həm dövlət, həm cəmiyyət fəal olmalıdır.

Bir çox hallarda aparılan tikinti işləri zamanı yaşıllıqlar məhv edilir. Gecəylə ağcaqları kəsib aparılır. Kəsmək mümkün olmadıqda isə, dibinə turşu və ya digər kimyəvi maddələr tökərək quru-

durlar. Artıq hamı bilir ki, bir ərazi hasara alınbsa, orada mütləq bütün ağacları gecə iken kəsəcəklər. Bəzi hallarda bu faktlar mediaya, sosial şəbəkələrə çıxanda problemin qarşısı alınır, cərimələr edilir. Lakin heç də bütün hallarda məsələ ictimailəşdirilmir. Çünki vətəndaşlarımızın bir çoxunda ictimai məsuliyyət yoxdur. Düşünürlər ki, "mənə nə, kim kəsir kəsir".

Bunun qarşısının alınması üçün çox ciddi cərimələr və adekvat cəzalar tətbiq olunmalıdır. 3-5 min manat cərimə ilə problem həll olunmaz. O ərazidə obyekt tikən şəxs ordan ildə 100 min qazanc götürəcəksə, onun üçün bu 3-5 min manatı ödəmək problem deyil. Yaxşı olardı ki, cərimələr 10 dəfə artırılsın, kütləvi ağacəkmə zamanı isə əmlakı müsadirə olunmaqla həbs cəzası verilsin. Əgər ETSN gec xəbər tutubsa və ağaclar artıq kəsilibsə, şirkəti cərimə edib, orada bina tikməsinə imkan yaratmaq olmaz. Cərimədən sonra həmin ərazidə bu şirkətin yaşıllıq salması və 5 il müddətinə ona qulluq etməli olduğu haqda qərar çıxarılmalıdır. Bu başqalarına da dərs olar. Yalnız bu yolla bu "yaşıl terror"un qarşısını almaq mümkün olar.

Sakinlər isə ayıq və məsuliyyətli olmalı, belə faktlara rast gələn kimi, dərhal sosial şəbəkələrdə, mətbuatda yaymalıdırlar. Yalnız bu yolla "yaşıl soyqırım"ın qarşısını almaq olar.

Paytaxtımızda və onun ətrafında boz, çılpqlaşmış ərazilər çoxdur. Məsələn paytaxtımızın cənub girişini olan Yeni Salyan şossesinin ətrafı (Bibiheybət məscidindən Su İdman sarayınadək olan hissə) bərbad haldadır. Boz səhra ərazisi, neft buruqları və köhnə xaraba tikililər. Paytaxta daxil olan adam üçün Bakı haqda ilk təəssürat çox pis başlayır. Burada böyük yaşıllıq sahəsi, park salmaq üçün imkan var. Təəssüf ki, bununla heç kim maraqlanmır. Bu ərazi ARDNŞ-in balansındadır, lakin şirkət uzun illərdir bu hissəni abadlaşdırmaq istəmir. Ərazidəki neft buruqlarının da çoxu istifadə olunmur. Digər ərazilərdə də belə yerlər var-məsələn Keşlə, Dərnəgöl, Böyükşor, Binəqədi və s. Bu ərazilərdə yaşıllıqlar, parklar salınmalıdır.

Ümumiyyətlə, yaşıllıqların salınması, meşələrin bərpası üçün xüsusi Dövlət Proqramı qəbul olunmasına ehtiyac var. Qlobal ekoloji böhranların gözənləndiyi bir vaxtda ölkəmizi təbii məkana çevirmək əsas vəzifələrimizdən biri olmalıdır.

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

10 fevral

Daha üç həkim Maradonanın ölümünə görə istintaqa cəlb olundu

Əfsanəvi futbolçu Dieqo Maradonanın ölümü ilə bağlı istintaq davam edir. Qol.az "Marca"ya istindən xəbər verir ki, Argentina Məhkəmə Xidməti işə cəlb olunan şəxslərin sayını artıraraq Maradonanın ölümündən bir neçə ay əvvəl müalicə edən psixoloq Karlos Diaz və daha 2 tibb işçisi ilə bağlı araşdırmalar aparılır. Onlar səhlənkarlıq günahlandırılırlar. Qeyd edək ki, Maradona 2020-ci il noyabrın 25-də ürək tutmasından dünyasını dəyişib.

İdman gimnastikası üzrə Avropa çempionatı azarkeşsiz keçiriləcək

Bu il İsveçrədə keçiriləcək idman gimnastikası üzrə Avropa çempionatı tamaşasız keçiriləcək. Bu barədə "Avropa Gimnastikası"nın mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Məlumatda

bildirilib ki, yerli Təşkilat Komitəsinin rəhbəri Katrin Amaker bu qərarın idmançıların sağlamlığına görə qəbul edildiyini vurğulayıb: "Tribunaların boş olması, eləcə də, azarkeşlərin mübarizəni yalnız izləyə bilməkləri üçün kədərliyə gətirib çıxardır. Ancaq sağlamlıq hər şeydən vacibdir". Turnir Bazelde aprelin 21-25-də təşkil ediləcək. Satılmış biletlər üçün bütün pullar geri qaytarılacaq.

ELAN

"BTB Kapital İnvestisiya Şirkəti" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarının növbədənkenar Ümumi Yığıncağı 15.02.2021 tarixində saat 12:00-da Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Yusif Səfərov 27 ünvanında yerləşən şirkətin ofisində keçiriləcəkdir. Səhmdarlar yığıncağın gündəliyi ilə şirkətin ofisində tanış ola bilərlər.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

**Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel:598-33-90 Faks:493-11-62**

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SİA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

"Qalatasaray" kolumbiyalı futbolçu transfer edəcək

"Qalatasaray" heyətinə yeni futbolçu qatmaq niyyətindədir. Bu barədə nüfuzlu "Sport-express" nəşri yazır. Yazıda qeyd olunur ki, "Aslanlar" Meksika "Leon"undan Yayro Morenonu transfer etməyi planlaşdırır. 25 yaşlı müdafiəçinin hazırkı klubu ilə müqaviləni uzatmaq istəmədiyi və komandanı tərk etmək niyyətində olduğu bildirilib. Kolumbiyalı oyunçu Avropada çıxış etmək istəyir. Qeyd edək ki, Moreno bu mövsüm 13 matç keçirib.

Saraydan ayrılmasaydılar...

Ötən il kral sarayından ayrılan şahzadə Harri və Meqan Markl cütlüyü yenidən gündəmə gəliblər. Axsam.az xarici KİV-ə istinadən bildirir ki, onlar kraliçə II Yelizavetanın planını pozublar. Bu haqda Şahzadə Harri ilə qardaşı Uilyam arasındakı gərginliyi qələmə alan yazıçı Robert Leysi məlumat verərək, kral ailəsinin sirrlərini açıb. Belə ki, Harri və Meqan sarayı tərk etməzdən əvvəl II Yelizaveta onları Cənubi Afrikaya göndərmək istəyib. Lakin sözügedən ölkədə yaşamağa etiraz edən cütlük tez bir zamanda "Megxit" adlı müqavilə imzalayaraq kraliçanın planının pozub və saraydan ayrılıb. Qeyd edək ki, II Yelizaveta da evliliyin ilk illərində həyat yoldaşı Fliple bir müddət Cənubi Afrikada yaşayıb.

Qara gavalı bağırsağın xərçəng şişindən müdafiəsini yaxşılaşdırır

Qara gavalı qurusunun müntəzəm istifadəsi bağırsağın fəaliyyətini yaxşılaşdırır və xərçəng də daxil olmaqla onu xəstəliklərdən qoruyur. Xarici diyetoloqlar Erin Kenni və Ceymi Miller "Shape" portalında qara gavalının bağırsaq sistemi üçün faydalarından bəhs ediblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, mütəxəssislərin fikrincə, bu quru meyvə bağırsaqların peristaltikasına və boşalmasına müsbət təsir edir.

"Quru gavalı qəbizliyin qarşısını alan yüksək sellüloz tərkibli məhsuldur. Bu quru meyvənin tərkibi, həmçinin sorbitol və xlorogen turşusu ilə zəngindir", - deyə ekspertlər izah edirlər.

Alimlər quru gavalının bağırsağın xərçəng şişindən müdafiəsini yaxşılaşdırmasını onun tərkibindəki mikroelementlərin antioksidan təsiri ilə əlaqələndirirlər. Bundan əlavə, quru gavalı hüceyrələri zədələyərək bədxassəli törəmələrin artmasına səbəb olan iltihab prosesinin azalmasına da kömək edir.

Mütəxəssislər qara gavalının tərkibindəki manqanın, eləcə də misin iltihab prosesi ilə əlaqəli zədələrdən sağlam hüceyrələri necə qoruduğunu izah ediblər. Onlar, həmçinin əlavə ediblər ki, bu quru meyvənin tərkibindəki antosiyan maddələr yoğun bağırsaqda xərçəngin inkişaf etmə riskini azaldır.

Diyetoloqlara görə, əks göstəriş olmadığı təqdirdə, gündə bir və ya iki quru meyvə yemək optimal sayılır. Mütəxəssislər qara gavalı qurusunun digər əhəmiyyətli üstünlükləri sırasında onun üreyin fəaliyyətinə müsbət təsir göstərməsi ilə yanaşı, sümükləri möhkəmləndirməsini də qeyd ediblər.

Bioqlar: İqlim dəyişmələrində meşələr gözlənilməz rol oynayır

ABŞ-ın Qərbi Virjiniya Universitetini təmsil edən biologlar müəyyən ediblər ki, meşələrin udduğu karbon qazının miqdarı əvvəllər güman ediləndən xeyli çoxdur. Bu o deməkdir ki, Yer kürəsi atmosferinin nizamlanmasında meşələr daha mühüm rol oynayır. Bu məlumatlar PNAS jurnalında dərc edilib.

Bir qrup alimin apardığı araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, son 100 ildə atmosferdə karbon qazının artması nəticəsində ağacların istifadə etdiyi suyun səmərəsi artıb. Fotosintez prosesində udulan karbon qazının ağaclardan buxar şəklində ayrılan suyun miqdarına nisbəti də dəyişib. Alimlər 1901-ci ildən 2015-ci ilə qədər olan dövrdə ağacların yaşını göstərən halqalarda karbon və oksigen izotoplarını təhlil ediblər. Bu məqsədlə dünyanın müxtəlif yerlərində 84 sahədən 35-dən çox ağac növü seçilib. Məlum olub ki, bu müddətdə ağacların demək olar ki, hamısı daha çox karbon qazı udmağa başlayıb, fotosintez prosesi daha səmərəli olub.

"Rejissor filmə çəkilməyim üçün sinə əməliyyatı tələb etdi"

2000-ci ildə dünya gözəli seçilən və karyerasına aktrisa kimi davam edən Bollivud ulduzu Priyanka Çopra maraqlı açıqlaması ilə diqqət çəkib. Axsam.az xarici KİV-ə istinadən bildirir ki, o, bir neçə il əvvəl çəkildiyi filmlərdən birinin rejissorunun ona sinə əməliyyatı etdirməsini söylədiyini deyib. Lakin aktrisa bunu qəbul etməyib və həmin ekran işində çəkilmək fikrindən daşınıb. 38 yaşlı aktrisa yeni qələmə aldığı "Unfinished" adlı kitabında plastik əməliyyat istəyinin kino sektorunda normal hal olduğunu yazıb. Sənətçi artıq belə halları adi qəbul etdiyini vurğulayıb.

